

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 314/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Perhács s. r. o., Jelenec 353, IČO 51 864 983, v mene ktorej koná advokát Mgr. JUDr. Zoltán Perhács, PhD., proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV, odboru kriminálnej polície, 1. oddelenia vyšetrovania v konaní vedenom pod ČVS: ORP-235/1-VYS-B4-2016 (pôvodne vedenom pod ČVS: ORP-629/1-VYS-B4-2015) a proti postupu Okresnej prokuratúry Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 651/15/1104 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 17. marca 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva nebyť stíhaný inak ako zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, podľa čl. 17 ods. 2 a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV, odboru kriminálnej polície, 1. oddelenia vyšetrovania (ďalej len „vyšetrovateľ“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-235/1-VYS-B4-2016 [pôvodne vedenom pod ČVS: ORP-629/1-VYS-B4-2015 (ďalej len „napadnuté konanie vyšetrovateľa“)] a postupom Okresnej prokuratúry Bratislava IV (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 651/15/1104 (ďalej len „napadnuté konanie okresnej prokuratúry“).

2.1. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe trestného oznámenia, ktoré 15. apríla 2015 podala oznamovateľka [REDAKOVANÉ] (ďalej len „oznamovateľka“), vyšetrovateľ 24. novembra 2015 v napadnutom konaní podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vzniesol sťažovateľovi obvinenie za prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. e) Trestného zákona.

2.2. Dňa 27. novembra 2015 bol pribratý znalec z odboru klinickej psychológie dospelých, psychológie sexuality (znalecký posudok bol následne poskytnutý 25. januára 2016), 21. decembra 2015 boli pribratí znalci na vyšetrenie duševného stavu z odboru zdravotníctva, odvetvia psychiatrie (znalecký posudok bol následne poskytnutý 1. februára 2016) a 30. decembra 2015 bol pribratý znalec z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie, sexuológie (znalecký posudok bol následne poskytnutý 21. januára 2016, znalec bol vypočutý 18. septembra 2016). Dňa 28. októbra 2016 okresná prokuratúra vrátila vyšetrovateľovi príslušný vyšetrovací spis s pokynom. Dňa 14. novembra 2017 okresná prokuratúra požiadala príslušný justičný orgán Spojených arabských emirátov o poskytnutie právnej pomoci.

2.3. Dňa 26. júna 2022 vyšetrovateľ telefonicky a e-mailom kontaktoval oznamovateľku, ktorá ho informovala, že sa zdržiava v Bulharsku.

2.4. Dňa 13. júla 2022 vyšetrovateľ poslal okresnej prokuratúre podnet na žiadosť o právnu pomoc, ktorého prílohou bol fotoalbum na vykonanie rekognície sťažovateľa. Následne 13. septembra 2022 bol okresnou prokuratúrou vydaný európsky vyšetrovací príkaz, ktorým bola Bulharská republika požiadaná o vypočutie oznamovateľky.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta, že vyšetrovanie v jeho trestnej veci nebolo ani po viac ako siedmich rokoch od vznesenia obvinenia skončené, pričom orgány činné v trestnom konaní boli od 14. novembra 2017 do 26. júna 2022 nečinné, resp. neukončili vyšetrovanie a prípravné konanie v primeranej lehote a bez zbytočných prieťahov, v dôsledku čoho je sťažovateľ ako obvinený v stave dlhodobej právnej neistoty, čím došlo k porušeniu jeho označených práv. Podľa názoru sťažovateľa predmetná trestná vec nie je vecou právne a fakticky zložitou, ktorá by si vyžadovala zdĺhavé dokazovanie, pričom sťažovateľ k vzniku zbytočných prieťahov v konaní neprispel.

3.1. Podľa názoru sťažovateľa dochádza aj k nesprávnemu procesnému postupu orgánov činných v trestnom konaní zapríčiňujúcemu prieťahy v jeho trestnej veci – v tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje, že v rámci predmetného európskeho vyšetrovacieho príkazu sa o. i. žiada aj o vypočutie oznamovateľky k výzoru páchatela, hoci oznamovateľka v rámci trestného konania už uviedla, že páchatelovi do tváre nevidela.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených práv napadnutým konaním vyšetrovateľa, ako aj napadnutým konaním okresnej prokuratúry, prikázal vyšetrovateľovi a okresnej prokuratúre konať bez zbytočných prieťahov a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 21 000 eur a náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva nebyť stíhaný inak ako zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým konaním vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry. Podľa názoru sťažovateľa v jeho trestnej veci došlo k zbytočným prieťahom, keďže ani po viac ako siedmich rokoch od vznesenia obvinenia orgány činné v trestnom konaní neukončili vyšetrovanie a prípravné konanie.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti ako neprípustnú [§ 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde] a v časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým konaním vyšetrovateľa:

9. Podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je neprípustný.

9.1. Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje zákon o ústavnom súde v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

9.2. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

10. Podľa § 210 Trestného poriadku obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prieťahy alebo iné nedostatky

vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

11. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy, ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou totiž vyžaduje, aby v prípadoch ústavných sťažností, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní pred orgánmi činnými v trestnom konaní, sťažovateľ preukázal aj využitie účinného právneho prostriedku, na ktorého uplatnenie má právo, t. j. že pred tým, ako sa obrátil na ústavný súd, požiadal o preskúmanie postupu policajta.

11.1. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane konštatoval (m. m. I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní podať žiadosť o preskúmanie postupu vyšetrovateľa, resp. postupu policajta je poskytnutie príležitosti týmto orgánom, aby samy odstránili protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a preto ústavný súd o ústavnej sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na pojednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, že sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa Trestného poriadku (m. m. I. ÚS 179/06). Podľa názoru ústavného súdu podanie žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa, resp. postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku sa zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na konanie bez zbytočných prietáhov (m. m. IV. ÚS 153/03, I. ÚS 179/06).

12. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti konštatuje, že sťažovateľ, ktorý je kvalifikovane právne zastúpený, v rámci nej netvrdil, o to menej preukázal, vyčerpanie tohto právneho prostriedku na ochranu svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Vzhľadom na to, že sťažovateľ nevyužil právny prostriedok ochrany svojich práv, ktorý mu osobitný predpis (Trestný poriadok) účinne poskytuje a na ktorého použitie je ako obvinený oprávnený, bolo potrebné jeho ústavnú sťažnosť v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní odmietnuť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým konaním okresnej prokuratúry:

14. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo

slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

15. V súvislosti s napadnutým konaním okresnej prokuratúry ústavný súd konštatuje, že táto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa je už *prima facie* zjavne neopodstatnená. Nadväzujúc na závery, ku ktorým ústavný súd dospel vo vzťahu k sťažovateľom napadnutému konaniu vyšetrovateľa, ústavný súd vo vzťahu k napadnutému konaniu okresnej prokuratúry poukazuje na to, že už samotná skutočnosť, že sťažovateľ sa nedomáhal odstránenia prierahov v napadnutom konaní vyšetrovateľa žiadosťou podľa § 210 Trestného poriadku, o ktorej by následne okresná prokuratúra mohla a mala rozhodnúť, vylučuje, aby ústavný súd vyhodnotil postup okresnej prokuratúry v jej napadnutom konaní ako postup porušujúci základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15.1. Inak povedané, tým, že sťažovateľ žiadosťou podľa § 210 Trestného poriadku okresnú prokuratúru vôbec nepožiadal o preverenie postupu vyšetrovateľa v napadnutom konaní z hľadiska, či sa v jeho trestnej veci nevyskytujú prierahy v konaní vyšetrovateľa, nevznikli ani následne v napadnutom konaní okresnej prokuratúry prierahy, keďže vzhľadom na absenciu žiadosti sťažovateľa podľa § 210 Trestného poriadku okresnej prokuratúre vôbec ani nevznikla povinnosť oboznámiť sťažovateľa s výsledkom preskúmania postupu vyšetrovateľa, resp. v prípade zistenia prierahov oboznámiť ho aj o opatreniach urobených v záujme odstránenia zistených prierahov v napadnutom konaní vyšetrovateľa.

16. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že sťažovateľom napadnuté konanie okresnej prokuratúry nesignalizuje možnosť porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorej dôvodnosť by bolo potrebné preskúmať ústavným súdom po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, resp. že medzi sťažovateľom napadnutým konaním okresnej prokuratúry na jednej strane a obsahom týchto práv na strane druhej neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že nemožno prisvedčiť názoru sťažovateľa, že vydanie predmetného európskeho vyšetrovacieho príkazu predstavuje nesprávny procesný postup orgánov činných v trestnom konaní, ktorý spôsobuje prierahy v jeho trestnej veci. Sťažovateľ argumentuje, že týmto európskym vyšetrovacím príkazom sa o. i. žiada aj o vypočutie oznamovateľky k výzoru páchatel'a, hoci oznamovateľka v rámci trestného konania už uviedla, že páchatel'ovi do tváre nevidela. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že zo samotného obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že vypočutie oznamovateľky k výzoru páchatel'a nie je jediným predmetom európskeho vyšetrovacieho príkazu, keďže sa ním žiada vypočutie oznamovateľky aj

k ďalším skutočnostiam (napr. presný popis okolností predmetného skutku; popis oblečenia, postavy a obuvi páchatel'a; uvedenie informácie, či sa oznamovateľka s páchatel'om aj rozprávala a čo bolo obsahom ich konverzácie alebo či páchatel' počas útoku niečo rozprával, či sa smial a podobne; uvedenie informácie, či oznamovateľka zbadala, že by bol páchatel' pod vplyvom alkoholu alebo pod vplyvom nejakej inej návykovej látky; uvedenie ďalších okolností, ktoré sú oznamovateľke známe o vyšetrovanej trestnej veci).

III.3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy napadnutým konaním okresnej prokuratúry:

18. Sťažovateľ zároveň tvrdí, že napadnutým konaním okresnej prokuratúry bolo porušené aj jeho základné právo nebyť stíhaný inak ako zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, pričom z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ svoju argumentáciu o tomto porušení odvodzuje od namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže však ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu týchto práv, nemohlo v takomto prípade dôjsť ani k porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy.

18.1. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v rámci predbežného prerokovania v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

20. Ústavný súd na záver dopĺňa, že už uvedené nevyklučuje možnosť sťažovateľa opätovne sa obrátiť na ústavný súd po uplatnení (vyčerpaní) žiadosti podľa § 210 Trestného poriadku, ak by sa domnieval, že ňou nedosiahol odstránenie stavu namietaného porušovania svojich práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu